

Bilimle Uğraşalım

Kışın hava soğuk olduğu için neredeyse eve kapanırız. Oysa yapılabilecek birçok kış sporu var. Kayak, buz hokeyi, paten bunlardan yalnızca birkaçı. Başka hangi kış sporları var? Sporla bilim arasındaki ilişki ne? Engelliler de spor yarışmalarına katılabiliyorlar mı? Yeni bir kış sporu geliştirilebilir mi? Tüm bu soruların yanıtlarını birlikte arayacağız.

Hangi Etkinlikleri Yapabilirim?

Televizyonlarda kış sporlarıyla ilgili programlar var, bunları izleyerek bu sporları tanımaya çalışabilirsiniz. Bilgisayarınız varsa <http://www.cbc.ca/kids/olympics/games/> adresli web sayfasındaki snowboard ve buz hokeyi sporlarıyla ilgili oyunları oynayabilirsiniz.

Kış sporlarıyla ilgili bir tombala oyunu hazırlayabilirsiniz. Tombala oyununu

bilirsiniz. Bu

oyun için

üzerinde sayılar

bulunan pullar,

bu pulların koyulabileceği içi görünmeyen bir

torba ve bir de sayıların 3 sıra ve 9 sütuna

gelişigüzel yerleştirildiği kartlar gerekir. Oyun

şöyle oynanır: Oyuncular birer kart alır.

Ardından biri, bakmadan torbadan bir pul

çeker ve üzerindeki sayıyı okur. Oyuncular,

söylenen sayının kartlarında olup olmadığına

bakarlar. Kartlarında varsa, pulu yerine

yerleştirirler. Oyuncu, bir sıradaki tüm

sayıların pullarını kartına yerleştirebilirse

“çinko” diye bağırır. Bundan sonraki aşama

2. çinkoyu yapmaktır. Bunun anlamı, ikinci

sıradaki sayıların pullarını yerlerine

koyabilmektir. Oyun, üçüncü sıranın da

tamamlanması, yani kart üzerindeki bütün

sayıların pullarının yerlerine

konulmasıyla biter. Böylece

tombala olur. İşte bu

oyunu bir kış sporu

tombalasına

3		22		42		65	72	
●	13		31		52		79	83
6		27		47		61		90

dönüştürebilirsiniz. Bunun için hazırlayacağınız tombala kartlarına sayılar yerine, kış sporlarının adlarını yazabilirsiniz. Elbette aynı adları pulların üzerine de yazmalısınız. Pulların üzerine spor dalları hakkında ipucu veren terimler ya da yanıtı bir spor dalı olan sorular yazmak da oyunu daha ileri düzeye çıkarır.

Sporla bilim arasındaki ilişkiyi, spor dallarında önemli olan fizik kuvvetlerini araştırabilirsiniz. Örneğin, buzda kayarken sürtünme kuvvetinin etkisi ne olabilir? Hızla olağanüstü dönüşler yapan buz patencilerinin başları neden dönmez? Bir bilimsel çalışma da şu olabilir: Kış sporlarını ve vücudumuzda bulunan kasları listeleyin. Sonra da belirlediğiniz sporlarda hangi kasların daha ağırlıklı olarak çalıştığını araştırın. Bu çalışmanızı spor ve sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyerek derinleştirebilirsiniz.

Uluslararası spor yarışmaları denince akla Olimpiyat Oyunları geliyor. Bu yarışmalar şenlik havasında geçiyor. Yaz Olimpiyat Oyunları 2008 yılında Çin'in başkenti Pekin'de, Kış Olimpiyat Oyunları'ysa 2010'da Kanada'nın Vancouver kentinde yapılcaK. Siz de okulunuzda çeşitli

spor karşılaşmalarının olduğu bir şenlik düzenleyebilirsiniz. Bunun için arkadaşlarınızla bir kurul kurun ve hazırlıklara başlayın. Aranızda iş bölümü yapabilirsiniz. Bir grup, spor karşılaşmaları ve oyuncularla ilgili çalışırken, bir grup karşılaşmaların yapılacağı alanlar ve bu alanların güzelleştirilmesiyle, bir grup da etkinliği tanıtan broşür, poster hatta etkinlik bileti gibi malzemeleri tasarlamakla uğraşabilir.

Hangi Kaynaklardan Yararlanabilirim?

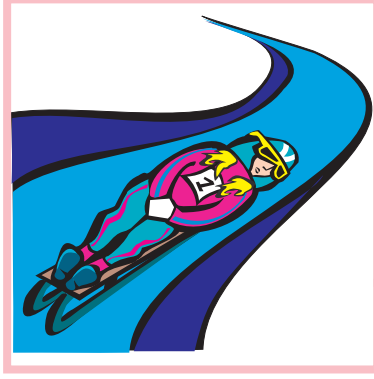
- * TUDEM Yayınları'nın spor kartlarını edinebilirsiniz.
- * <http://www.sporbilim.com/> adresli web sitesinden sporla ilgili birçok bilgiye ulaşabilirsiniz.
- * <http://www.turkishnoc.org/tr/Turkler/Gir.htm> adresli Türkiye'nin Milli Olimpiyat Komitesi'nin web sitesini inceleyebilirsiniz.

Kış Sporlarını Tanıyalım

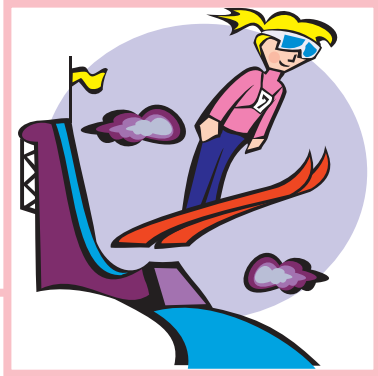
Aşağıdaki resimlerin hangi spor dallarına ait olduklarını bulabilir misiniz?

1

4

2

5

3

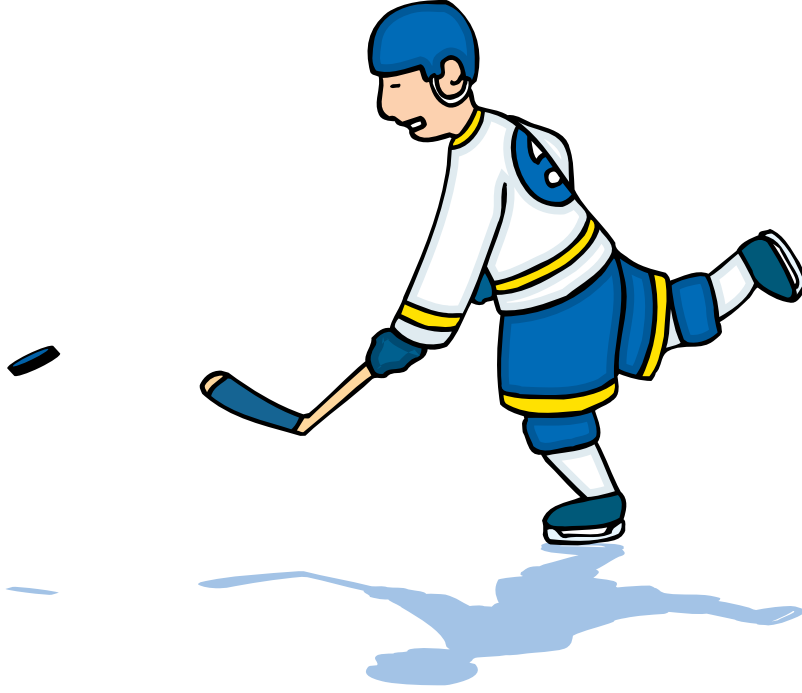
6

7

Buz Hokeyinin Arkasındaki Bilim

Buz hokeyi, insan vücudunun gücünün ve dayanıklılığının sergilendiği güzel bir takım oyunudur. Peki, bu oyunun arkasındaki bilim “perdesinde” neler var? Buz hokeyiyle ilgili bilimsel konuları aşağıdaki kutuların içine yazın.

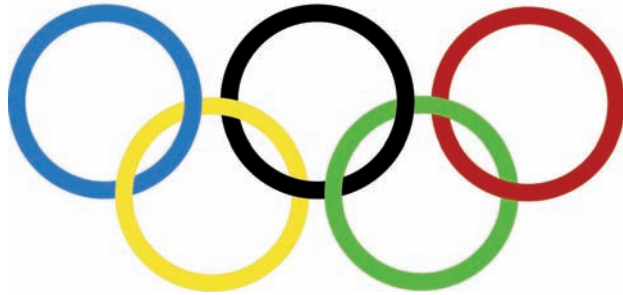

1	2	3
4	5	6

Kış Olimpiyat Oyunları

Kış sporları denince akla Kış Olimpiyat Oyunları da gelir. Kış Olimpiyat Oyunları, her dört yılda farklı bir ülkede yapılan uluslararası spor yarışmalarıdır. Olimpiyat sözcüğüyle ilgili bir sudoku çözmeye ne dersiniz? Bunun için her sıra, her sütuna ve her pembe çerçevenin içine "olimpiyat" sözcüğünün harflerini yerleştirmeye çalışın.

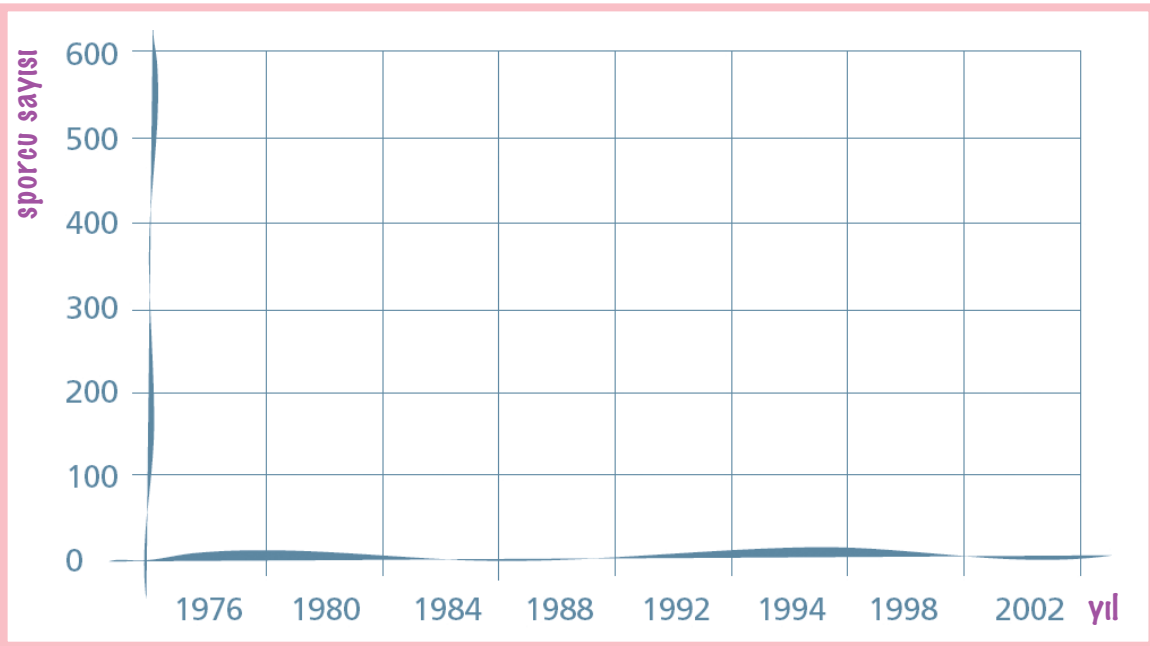
o	l			p			a	
		i		a	t		l	
y			o			m		i
	i		p	i			t	y
	i	m			y	l		o
	t			i				
		l	i		p	t		a
	m							
y	a		i	o			m	p

Engelliler İçin de Olimpiyat Oyunları Düzenleniyor

Engelliler için yapılan olimpiyat oyunları ‘‘Paralimpik Oyunları’’ olarak adlandırılıyor. AŞağıdaki tabloda bu oyunlarla ilgili bilgiler var. Bu bilgilere göre 1976 – 2002 yılları arasında Paralimpik Oyunları’na katılan sporcu sayısının değişimini gösteren sütun grafiği izin.

sayı	yıl	olimpiyata ev sahiplięi yapan ülke	ülke sayısı	sporcu sayısı
I	1976	isveç	14	250
II	1980	Norveç	18	350
III	1984	Avusturya	18	350
IV	1988	Avusturya	18	350
V	1992	Fransa	24	475
VI	1994	Norveç	31	550
VII	1998	Japonya	32	571
VIII	2002	ABD	40	600

Yeni Bir Kış Sporunu Tasarla!

Her geçen gün yeni spor dalları ortaya çıkıyor. Bunlardan birinin adı "snowbone". Bu spor biraz snowboarda, biraz da bisiklete benziyor. Karda bisiklete binmek, iyi düşünce değil mi? Yeni bir spor dalı tasarlamak eğlenceli olabilir. Bir kış sporunu tasarlamaya ne dersiniz? Bu sporu tasarlarken aşağıdaki sorulara yanıt vererek ilerleyebilirsiniz

1 Tasarladığınız sporun adı nedir; bu sporu kısaca açıklayınız?

2 Bu sporun kuralları neler?

3 Bu spor için hangi malzemeler gerekir?

4 Bu sporu yaparken hangi giysileri giymek gerekir?

Buz Pateni Yapmak Çok Eğlenceli!

Kimileri buz patenini bir denge sporu olarak adlandırırlar. Haksız da değiller! Diyelim ki, biri diğerinden daha uzun iki köpek buz pateni yapıyorlar. Baksanıza dengelerini ne zor sağlıyorlar. Neredeyse düşecekler! Peki, bunlardan hangisinin yere düşme olasılığı daha fazla? Neden?

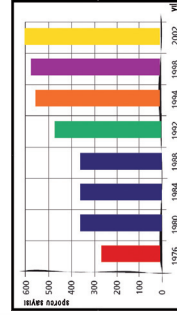
Yanıtlar

- Kış Sporlarını Tanıyalım** 1. Buz hokeyi 2. Kayakla atlama 3. Kar sörfü (Snowboard) 4. Kızak 5. Kayaklı koşu 6. Artistik buz pateni 7. Hız pateni
- Buz Hokeyinin Arkasındaki Bilim** 1. Buzun dogası 2. Kaymanın fiziği 3. Hokey sopasının malzemesi 4. Hokey giysisinin malzemesi 5. Pak denen hokey diskinin vurma yöntemleri 6. Hokey sporcularının sağlığı

Kış Olimpiyat Sporları

O	L	M	P	i	Y	a	t			
M	P	i	Y	a	t	O	L	M	P	i
Y	a	t	O	L	M	P	i			
L	i	O	P	i	M	a	t	Y		
P	i	M	a	t	Y	i	O			
a	t	Y	i	O	P	i	M			
i	O	L	M	P	i	Y	a			
i	M	P	i	Y	a	i	O			
t	Y	a	i	O	L	M	P			

Engelliler için de Olimpiyat Oyunları Düzenleniyor

Buz Pateni Yapmak Çok Eğlenceli! Uzun boylu olanın yere düşme olasılığı daha fazladır. Denge, kütle merkeziyle ilgilidir. Bir cismin kütle merkezi, yerden ne kadar yukarıdaysa o cismin düşme olasılığı o kadar artar.